

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

”Bort rida Smålands ryttare. Det förflutnas skuggor jaga förbi.”

Föreningen Smålands Husarers arbete
ur ett historiedidaktiskt perspektiv

Kurs: Historia för ämneslärare 61-90hp
Program: Ämneslärarprogrammet
Författare: Viola Karlsson
Examinator: Johannes Heuman
Termin: VT19

SAMMANFATTNING

Karlsson, Viola

”Bort rida Smålands ryttare. Det förflutnas skuggor jaga förbi.”

Föreningen Smålands Husarers arbete ur ett historiedidaktiskt perspektiv.

Antal sidor: 25

Syftet med denna undersökning är att utifrån ett historiedidaktiskt perspektiv undersöka hur Föreningen Smålands Husarer brukar historien genom sitt arbete att bevara minnet av den. Föreningen arbetar på olika sätt med att bevara minnet av regementshistorien i Eksjö. Det material som undersöks i denna studie är Husardagarna, vaktparaderna, de två museiverksamheterna, ryttarstatyn, medlemstidningen Smålandsryttaren och boken Kungl. Smålands Husarregementes historia. Dessa har sedan sorterats utifrån Dybelius version av Rüsens historiekulturer (utbildningskultur, populärkultur och minneskultur) för att sedan granskas utifrån Klas-Göran Karlsons historiebrukstypologi. Detta är en fallstudie som syftar till att undersöka just hur Föreningen Smålands Husarer brukar historien.

Uppsatsen söker svar på hur föreningen brukar historien idag och därför har urvalet av materialet begränsats till vad föreningen arbetar med idag. Resultatet visar att Föreningen Smålands Husarer brukar historien på flera olika sätt. Det är främst det vetenskapliga, existentiella och lokal-ideologiska historiebruket som blir tydliga i föreningens arbete. Föreningens existens grundar sig i att sprida kunskap om historien och det är genom föreningens publicerade bok och tidning det vetenskapliga historiebruket blir tydligt. Det existentiella historiebruket blir tydligt i hela föreningens organisation då syftet med föreningen är att bibehålla minnet av regementshistorien. Det lokal-ideologiska historiebruket grundar sig i ett lokalt identitetsskapande, genom sitt arbete erbjuder man Eksjöborna en identitet att förhålla sig till.

Sökord: Föreningen Smålands Husarer, Historiebruk, Historiedidaktik, Kungl. Smålands Husarregemente

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.2 Syfte	1
1.3 Frågeställning.....	2
2. Material och metod	2
2.1 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet	5
2.2 Tidigare forskning	5
2.3 Teoretiska utgångspunkter.....	7
2.4 Bakgrund	9
3. Analys	11
3.1 Utbildningskultur	11
3.1.1 Kungl. Smålands Husarregementes Historia,.....	11
3.1.2 Smålandsryttaren	12
3.2 Populärkultur	14
3.2.1 Kyrkparaden	14
3.2.2 Vaktparaden,	14
3.3 Minneskultur	15
3.3.1 Ryttnarstatyn.....	15
3.3.2 Museiverksamheten.....	17
3.4 Det lokal-ideologiska historiebruket	18
4. Slutdiskussion	20
5. Källor	23

1. Inledning

År 1543 uppkom ett ryttarförband på uppdrag av Gustav Vasa: Kungl. Maj:ts Skyttar uti Småland, även kallat Smålands ryttare.¹ Detta kavalleriförband har sedan fungerat i olika former fram till dess nedläggning 1927. Vid denna tidpunkten gick det under namnet Kungl. Smålands Husarregemente och var beläget i Eksjö. Direkt efter nedläggningen bildades Föreningen Smålands Husarer som än idag är en verksam förening. Föreningen bildades i syfte att utveckla och bibehålla minnet av regementet.² Eksjö är en stad med en rik militärhistoria och det är just detta som föreningen vill lyfta fram genom olika sanktioner. Föreningen Smålands Husarer är en ideell organisation som bildades av de husarer som varit verksamma i regementet vid dess nedläggning. Nu har dessa gått ur tiden. De som fortsatt är engagerade i föreningen är personer som på något sätt har koppling en till de gamla husarerna eller är generellt historieintresserade. Idag är föreningen Smålands Husarer en starkt bidragande aktör till att Eksjös historia levandehålls. Varje stad söker något unikt att förknippa just sin stad med, vad den präglats av och vad den är född ur och ibland är det ideella krafter som upprätthåller bevarande av minnet.

Denna uppsats behandlar hur Föreningen Smålands Husarer brukar historien genom sitt arbete med att bevara minnet av militärhistorien och det Kungl. Smålands Husarregementet. All historia kan inte bevaras, det sker alltid ett urval i minnesprocessen därför blir det intressant att undersöka vilka delar av historien som ska bevaras enligt Föreningen Smålands Husarer, för att förstå detta krävs en förståelse för hur historien brukas av dem.

1.2 Syfte

Syftet är att undersöka hur en lokal förening kan verka för att bevara och förmedla minnet av regementshistorien. Jag kommer att fokusera på en enskild fallstudie: Föreningen Smålands Husarer. Detta är en ideell förening som arbetar aktivt, på olika sätt, med att upprätthålla minnet av det forna husarregementet beläget i Eksjö. Detta arbete granskas här utifrån Klas-Göran Karlssons historiebrukstypologi.

¹ Åberg 2014:15

² Föreningen Smålands Husarer - Föreningen Smålands Husarer

1.3 Frågeställning

- På vilket/vilka sätt arbetar Föreningen Smålands Husarer med att bibehålla minnet av historien?
- Hur kan detta användande kategoriseras inom Klas-Göran Karlssons historiebrukstypologi?

2. Material och metod

För att få en klar bild över hur Föreningen Smålands Husarer brukar historien kring husarregementet i Eksjö har data samlats över material och artefakter som kan granskas utifrån den valda teoretiska ansatsen. För att få en tydligare struktur har materialet och artefakterna sorterats under tre dimensioner av historiekultur: utbildningskultur, populärkultur och minneskultur.³ Att sortera materialet utifrån de olika dimensionerna av historiekultur bidrar till att förstå i vilken kontext minnet av det forna regementet brukas. Det har alltså ingen större betydelse för undersökningen och dess resultat utan fungerar som ett sorteringsinstrument för att få en tydligare struktur och ge läsaren tydligare bild över vad det är för typ av källor. Sedan kommer materialet att granskas utifrån Klas-Göran Karlssons historiebrukstypologi.⁴

Det var genom föreningens hemsida jag först kom i kontakt med föreningen. För att få en större inblick över vilka sätt historien brukats på tog jag kontakt med en aktör som länge varit aktiv inom Föreningen Smålands Husarer, med vilken jag genomförde en intervju. Denna aktör kommer i uppsatsen att kallas för informanten. Innan mötet med denne informant förklarade jag vad syftet var med uppsatsen, att granska föreningens arbete genom historiebruk, och att jag ville få en djupare förståelse för föreningens arbete. Det var en öppen intervju där informanten talade fritt om föreningens arbete och källmaterialet som undersöks. Intervjun har fungerat som källa för insamling av information av det valda källmaterialet. Intervjun gjordes i Eksjö för att noggrannare kunna granska det källmaterial som valts ut för undersökningen, detta gjordes den 24 april 2019. Syftet med informanten var även att få en större inblick i föreningens syn på deras arbete kring bevarandet av regementets minne. På föreningens hemsida beskrivs föreningens uppkomst, historia och syfte men även vad som gjorts och görs för att fortsätta bevara minnet av regementet. Det är från denna hemsida jag tagit avstamp vid sökandet av material att undersöka utifrån den valda

³ Dybelius 2012:10

⁴ Karlsson 2009:59

teoretiska utgångspunkten. Det material som går att finna på hemsidan är sådant som har uppstått och skapats från föreningens start 1928 fram tills idag. Det är boken *Kungl. Smålands husarregementes historia*, tidningen *Smålandsryttaren*, hemsidan, besök i Eksjö och samtal med informanten som varit det grundläggande källmaterialet för inhämtning av information om föreningens arbete. Då denna undersökning baseras på hur Föreningen Smålands Husarer brukar historien idag är det därför relevant att göra ett urval; de källor och material som presenteras här är sådana som föreningen brukar i nutid.

Det material och artefakter som jag undersöker följande:

- Kyrkparaden som faller in under Husardagarna
- Vaktparaden
- Medlemstidningen *Smålandsryttaren*
- Föreningens utgivna bok *Kungl. Smålands Husarregementes historia*
- Ryttarstatyn
- Muséet
- Ryttartorpet

Jag har valt det källmaterial med vilket föreningen förmedlar information om sitt arbete till föreningsmedlemmarna och allmänheten. Då undersökningen behandlar hur föreningen arbetar för att upprätthålla minnet av historien kändes det relevant att använda det källmaterial som de upplever som viktigast. Det var även relevant att undersöka olika typer av källmaterial för att få en bred grund för undersökningen. De sju källmaterial som valts för undersökningen är de som beskrivs på föreningens hemsida men de sju är även de som jag upplever som mest relevanta för undersökningen då de bidrar till ett brett spann av historiebruk och placerar sig jämnt under de olika dimensionerna av historiekultur.

Husardagarna och vaktparaden är något som sker årligen och offentligt för allmänheten. Det finns därför ett intresse i att undersöka detta då det är något föreningen gör återkommande och lägger mycket arbete och tid vid. Det är inte husardagarna i helhet som ska undersökas utan den kyrkparaden som sker i samband med dessa dagar, husardagarna presenteras dock i sin helhet för att få en bredare överblick kring föreningens arbete. Då dessa parader genomförs under sommaren har inte möjlighet funnits att själv närvara vid dessa, därför har information om paraderna hämtats från hemsidan, föreningens bok, medlemstidningen nr 2 2017 samt genom samtal med informanten. I medlemstidningen beskrivs hur årets, 2017, vakt- och kyrkparad hade genomförts. Då det är en

traditionsenlig förening förändras inte upplägget i paraderna från år till år märkvärt därav har medlemstidningen fungerat som en bra källa för inhämtning av information kring paraderna. I föreningens bok, föreningens hemsida och genom informanten har en mer generell beskrivning av paraderna framkommit. Alltså hur föreningens upplägg kring dessa parader ska ske årligen. Denna information har sedan granskats utifrån de olika historiebruken.

Smålandsryttaren är en medlemstidning men finns även att prenumerera på för icke-medlemmar. De finns dessutom att tillgå på diverse bibliotek. I denna uppdateras medlemmarna om föreningens arbete men får även ta del av informativa artiklar om regementets historia. Då undersökningen syftar till att undersöka hur föreningen använder sig av historien idag har endast en upplaga av tidningen undersökts och på grund av begränsad tillgång till tidskriften, som inte finns att tillgå digitalt och inte heller säljs, blev det det nummer jag blev tillgiven av intervjupersonen; det andra numret av fyra år 2017.

Boken *Kungl. Smålands Husarregementets historia*, publicerades första gången 1975, en ny reviderad upplaga utkom 2014. Detta källmaterial är intressant då hela regementshistorian beskrivs men även hur föreningen arbetar för att bibehålla minnet av historien. I denna undersökning föll valet på att undersöka den senaste upplagan från 2014 då det är hur föreningen använder sig av historien idag som undersöks.

Ryttarstatyn installerades på Eksjö torg 1929 men har fortfarande en betydande roll för föreningen och även central roll i vissa ceremoniella sammanhang såsom vid kyrkparaden. Statyn fungerar även som en minnessymbol och kan till exempel ses pryda medlemstidningens framsida. Då statyn så länge haft en central roll som symbol för föreningen blir den relevant för undersökningen. För att granska hur bruken eventuellt kan appliceras på statyn har en bildanalys gjorts, även information om den har hämtats från föreningen bok, hemsida och genom samtal med informanten. Genom granskning av boken, hemsidan och genom samtal med informanten har ytterligare information kring ryttarstatyn inhämtats; till exempel när och hur den upprättats och vad den tjänar för syfte idag.

Muséet finns som en fristående del till Eksjös militärhistoriska museum. Här kan föreningen ställa ut historiska föremål för allmänhetens ögon från det forna regementet. Ryttartorpet flyttades till Eksjö några år innan regementet lades ner, det fungerar idag som en museiverksamhet där besökare kan få en inblick i hur soldaterna levde förr. Valet av att ha med dessa museiverksamheter för

undersökningen grundar sig på att de ger möjlighet att undersöka hur föreningen väljer att presentera historien för allmänheten genom muséet. Granskning av muséet har skett genom besök men även genom de bilder som finns på föreningens hemsida samt genom samtal med informanten. Genom besök och granskning av bilder från föreningens hemsida har jag fått en tydlig bild över vad föreningen ser som relevant att ställa ut. Genom samtal med informanten har information om föreningens syfte med museiverksamheten inhämtats samt information om Eksjö's eventuella beslut att lägga ned den militärhistoriska avdelningen på muséet.

Ett regemente med en lång historia och en förening som vill hålla minnet vid liv - det är i denna knutpunkt som min uppsats grundar sig. Alltså hur föreningen genom historiebruk bevarar minnet av historien.

Viktigt att poängtera är att denna uppsats inte kommer bestå av någon komparativ studie där en jämförelse av regementet och föreningen behandlas såvida det inte blir nödvändigt i någon av historiebruken.

2.1 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet

Undersökningen utgör en analys av hur föreningens arbete placerar sig under historiebrukstypologin, vilket motiveras av tydliga beskrivningar om hur mina slutsatser dragits. Undersökningen baseras delvis på samtal med informanten. På grund av de forskningsetiska principerna är dennes identitet anonym. Det kan utgöra ett hinder, ett mycket litet sådant, i att uppnå samma resultat vid upprepning av undersökningen. Reliabiliteten bör därför vara hög då samma resultat bör kunna erhållas vid upprepade försök. Validiteten för denna undersökning bör vara hög, källmaterial har valts utifrån det som är relevant för föreningen idag, då föreningen är traditionsenlig bör inte heller detta material utgå inom den närmsta framtiden vilket gör att undersökningen åter kan genomföras. Metoden vid användandet av historiebruk legitimeras för varje källa och därför bör validiteten i arbetet framgå tydligt. Denna undersökning är en fallstudie där syftet är att få svar på hur en enskild förening arbetar för att bevara minnet av historien utifrån olika typer av historiebruk. Resultatet kan komma att användas för att jämföra med andra föreningar och fördjupa förståelsen av möjliga och tillgängliga historiebruk. Alltså är inte syftet med denna undersökning att generalisera.

2.2 Tidigare forskning

I det historiedidaktiska forskningsfältet med inriktning historiebruk förekommer främst forskning om hur historiska personer och händelser brukas. Forskning om lokalföreningars historiebruk är

inte lika vanligt förekommande. Det är därför relevant att bygga vidare på forskningen som ger svar på hur lokala föreningar brukar historien och vidare vad det har för betydelse på olika sätt.

Malungsbors historiebruk: Kollektivt användande av historia i det offentliga, en uppsats av Bente Mellquist Danielson behandlar det som titeln antyder, historiebruk i Malung. Danielson har genom olika metoder undersökt olika föreningars historiebruk, genom intervjuer, samt granskning av hemsidor, och han har använt sig av Karlssons historiebrukstypologi. Resultatet är att det främst var det existentiella historiebruket som blev tydligt i föreningarnas arbete. Syftet med deras arbete var att minnas historien, menar Danielson. Han beskriver hur Malung förr var en bygd full av framtidstro med många stora fabriker, men sedan bygden förlorade dessa har staden något saknat en identitet. Dessa föreningar brukar historien för att åter kunna identifiera sig med något.⁵

Danielsons undersökning är i princip likadan som den jag här framför. Danielsons är dock mer omfattande med ett större undersökningsområde och han undersöker flera föreningar. Danielsons undersökning har en annan kontext än min undersökning, han undersöker flera föreningar och i en annan stad, det blir därför intressant att använda Danielsons undersökning som jämförelsepunkt för min undersökning.

Ett hållbart minne? Historiebruk kring Georg Carl von Döbeln 1848–2009 är Anders Dybelius avhandling från 2012, som behandlar hur Georg Carl von Döbeln framställts mellan åren 1848–2009, utifrån historiebruk. Dybelius har samlat källmaterial om Döbeln och placerat dessa i relation till historiekultur (minneskultur, populärkultur och utbildningskultur). Genom denna indelning blir det tydligare i vilken kontext historien brukas. Därefter presenteras historiebruk i delsammanfattningar i analysdelen.⁶

Min undersökning har inspirerats i ett liknande upplägg av analysen som i Dybelius avhandling. Dybelius gör en undersökning av material som handlar om en historisk person medan denna undersökning behandlar hur en förening brukar historien genom sitt arbete att bevara den. Då undersökningsobjekten är olika är tillvägagångssättet likare. Dybelius undersökning blir relevant då min uppsats delvis grundar sig i Dybelius tillvägagångssätt vid undersökning av historiebruk.

⁵ Mellquist, Danielson 2016

⁶ Dybelius 2012

Anna Eskilssons avhandling *På plats i historien: Studier av hembygdsföreningar på 2000-talet* syftar till att undersöka vad hembygdsföreningar gör samt hembygdsföreningars betydelse för lokalsamhälle och människor. Studien visar att det främst är det lokal-ideologiska historiebruket som dominerar i hembygdsföreningarnas arbete. Men hon intresserar sig även för människans engagemang och det är på grund av detta som föreningar alltid är aktuella. Resultatet visar att de undersökta föreningarna har kunskapsgenererande, sociala, ideologiska och existentiella betydelser. Människor kan genom hembygdsföreningen värdera, få känslor och lära sig om platsen. Hembygdsföreningar bidrar även till ökad gemenskap i lokalsamhället.⁷

Doktorsavhandlingen av Anna Eskilsson visar på många sätt betydelsen av hembygdsföreningar men även hur historiebruket blir tydligt i deras arbete att bibehålla den lokala historien. Paralleller kan dras mellan hennes undersökning och denna. Jag är medveten om att Eskilssons avhandling behandlar flera hembygdsföreningars arbete medan denna behandlar en enskild lokal förening men deras syfte är densamma, att bibehålla minnet av historien.

2.3 Teoretiska utgångspunkter

För följande uppsats kommer Anders Dybelius något förenklade modell av Rüsens teori om historiekultur att användas. Rüsens använder sig av begreppen kognitiv, estetisk och politisk historiekultur. Dybelius har i sin avhandling om Döbeln bytt termerna från kognitiv till utbildningskultur, estetiska till populärkultur och den politiska till minneskultur. Likt Dybelius kommer dessa historiekulturer kommer fungera som sorteringsinstrument där syftet är att inordna källmaterialet under dessa historiekulturer som rubriker. Att sortera källmaterialet under historiekulturerna har även syftet att förstå i vilken kontext föreningen brukar historien.⁸

Utbildningskulturen omfattar det material eller artefakter som uppstått i syfte att påvisa en sanning genom vetenskapliga undersökningar. Föreningen Smålands Husarer arbetar på flera sätt att sprida kunskap om historien genom vetenskapliga undersökningar och för att bevara historiskt material.⁹

⁷ Eskilsson 2008

⁸ Dybelius 2012:10

⁹ Ibid

Populärkulturen innebär att genom handlingar eller material sporra fantasi och känsloupplevelser. Detta innefattar olika tillställningar såsom teater, pjäser och uppvisningar men även film och populärlitteratur etcetera. Denna dimension av historiekultur är mycket relevant för detta undersökningsområde. Föreningen Smålands Husarer arbetar mycket visuellt och för allmänheten för att bevara minnet av det forna Husarregementet genom till exempel parader.¹⁰

Minneskulturen innefattar hur undersökningsobjektet manifesteras. Vid minnesfirande formuleras högtider som man anser är viktiga och dessa kan sedan analyseras, förslagsvis genom att se hur tidningar uppmärksammat händelsen/materialet och hur detta mottagits och uppfattats. Även denna dimension av historiekultur är mycket relevant för denna undersökning, då föreningens syfte är att minnas historien.¹¹

I denna undersökning kommer teorin om historiekultur vara central, men den verkliga teoretiska utgångspunkten är historiebruk, i detta fallet Klas-Göran Karlssons historiebrukstypologi. Karlssons typologi innefattar sju typer av historiebruk; vetenskapligt, existentiellt, moraliskt, ideologiskt, politiskt-pedagogiskt, kommersiellt och icke-bruk.¹² Även Dybelius lokal-ideologiska historiebruk är relevant för denna undersökningen och kommer därför även behandlas.¹³ Vissa historiebruk kommer vara mer förekommande än andra och detta beror på att historiebruket ger svar på i vilket syfte historien brukas. Det kommer därför i analysen bli tydligt i vilket syfte föreningen brukar historien beroende på vilken typ av historiebruk som är mest vanligt förekommande.

- Det vetenskapliga historiebruket fyller behovet att upptäcka och rekonstruera. Alltså att besvara frågan om hur något verkligen är eller har varit.
- Det existentiella historiebruket fyller människans behov av att antingen minnas eller glömma olika historiska händelser. Detta kan ske både individuellt och kollektivt. Det kan innebära att personer som knyter an till något historiskt skeende som sedan i sin tur kan leda till en gemenskap bland dessa personer.

¹⁰ Dybelius 2012:10

¹¹ Dybelius 2012:11

¹² Karlsson 2009:59

¹³ Dybelius 2012:12-13

- Det moraliska historiebruket syftar till att återupptäcka och uppmärksamma grupper som i historien levt under förtryck, som inte uppmärksammats, medvetet eller omedvetet.
- Det ideologiska historiebruket används ofta av politiker då det syftar till att genom argument antingen kritisera andra eller genom att stärka den egna ideologin eller egna åsikter.
- Det politisk-pedagogiska historiebruket syftar till att lyfta fram likheter. Detta på bekostnad av skillnaderna som det vetenskapliga historiebruket vill förmedla. I denna typ av historiebruk görs enkla jämförelser mellan då och nu.
- Det kommersiella historiebruket syftar främst till att tjäna pengar genom användandet av historien. Man brukar historien i ett kommersiellt syfte.
- Icke-bruk, denna typ av historiebruk handlar om att medvetet utelämna delar av historien. Detta kan bero på att brukaren känner att en viss del av historien missgynnar dennes syfte.

Utöver dessa historiebruk myntade av Klas-Göran Karlsson tillkommer det lokal-ideologiska historiebruket myntat av Anders Dybelius. Det lokal-ideologiska historiebruket syftar till att marknadsföra ett visst geografiskt område. Detta skapar en samhörighet hos invånare och det geografiska området identifieras med positiva värderingar och egenskaper. Detta historiebruk är relevant att ha med då föreningen som undersöks har ett starkt fäste i Eksjö, där husarregementet en gång låg.¹⁴

2.4 Bakgrund

Kungliga Smålands Husarregemente bildades 1543, under namnet Kungl. Maj:st Skyttar uti Småland. Gustav Vasa hade nyligen besegrat bondeupproret i Småland lett av Nils Dacke. Vasa insåg efter detta att Sveriges försvar, som bestod av legoknektar, inte höll måttet. Vasa ville ha ett försvar bestående av svenskar, med argumentet att de skulle vara mer pålitliga. Detta var startskottet för vad som kom att bli Kungl. Smålands Husarregemente och som fortlevde i nästan 400 år.¹⁵ Smålands ryttare har sedan start tjänat den svenska kungamakten medverkat i flera strider och krig under de år de var verksamma. För varje slag de medverkade i fick de det initierat i sitt standar,

¹⁴ Dybelius 2012:13

¹⁵ Åberg 2014:15

däribland Lützen 1632, Poltava 1709, Kirkholm 1605 etcetera.¹⁶ Som nämnt i inledningen uppkom föreningen Smålands husarer i samband med att Kungl. Smålands husarregemente lades ner, i samband med försvarsbeslutet 1925. Försvarsbeslutet innebar att Sveriges försvar skulle genomgå en reduktion då flera politiska partier förutsåg en lång period av fred och ett behov av att sänka kostnaderna för försvaret. Denna reduktion innebar att 50 kavallerikompanier blev 12.¹⁷ Gilbert Hamilton, dåvarande överste för Smålands husarregemente samt flera aktiva officerare blev då upphovsmän till Föreningen Smålands Husarer. Föreningen har sedan dess arbetat aktivt med att hålla historien vid liv.¹⁸ En stark känsla av gemenskap kan ses som en del i det engagemang och drivkraft som gör att föreningen än är verksam, 92 år senare. Trots att dessa ursprungliga husarer och föreningebildare inte längre lever finns det människor som bär traditionen vidare. Det finns cirka 400 medlemmar och det är främst personer som genom släktband känner behov av att engagera sig men även personer som har ett historiskt intresse.¹⁹ Det finns en person- och regementshistorisk avdelning som arbetar med att samla data om regementet och dess ryttare, genom detta kan släktforskning ske.²⁰ Detta kan vara ett sätt att nå ut till arvingar av forna soldater från regementet och på så sätt få fler människor involverade. En framgångssaga kan även vara att föreningen lockar medlemmar i olika åldrar, det finns ryttare i föreningen som är födda under 2000-talet. Detta gynnar föreningens fortlevnad då dessa kan föra traditionen vidare.²¹

¹⁶ Smålands husarregemente

¹⁷ Larsson, 2011

¹⁸ Föreningen Smålands Husarer: Föreningen Smålands Husarer

¹⁹ Informanten

²⁰ Föreningen Smålands Husarer – Föreningen Smålands Husarer

²¹ Berggren, 2014: Förord

3. Analys

Under denna rubriken presenteras och behandlas de olika källorna ur ett historiedidaktiskt perspektiv.

3.1 Utbildningskultur

3.1.1 Kungl. Smålands Husarregementes Historia, titeln på en bok Föreningen Smålands Husarer lät trycka år 1975. Föreningen samlade på eget initiativ in pengar, letade redaktör samt författare för att kunna bilda det verk som beskriver historien om det forna regementet. När den första upplagan näst intill var slutsåld 2014 beslöt föreningen att publicera en ny, reviderad upplaga. I denna upplaga är flera kapitel uppdaterade. Upplagan har också fler bilder, är i färg och innehåller nya kapitel har tillförts om regementets vapen och utrustning.²² Boken är skriven av dels historiker, dels medlemmar av föreningen med stort historiskt intresse för det historiska regementet. Boken från 2014 på cirka 550 sidor behandlar bland annat regementets uppkomst och historia, diverse husarer, uniformer och dess tillbehör, hästarna, manöversignaler, rusthållen etcetera. Det är styrelsen i föreningen som beslutat om innehållet och givit uppdrag till författare om vad boken ska innefatta.²³ Föreningen är alltså ansvarig för innehållet. I slutet av boken finns två kapitel som behandlar föreningens arbete. Det första, från bokens första upplaga behandlar föreningens arbete från dess start 1928 fram till 1975 då den första boken publicerades. Det andra kapitlet är utformat för bokens andra upplaga och behandlar föreningens arbete efter 1975 fram tills idag. Det första kapitlet beskriver Sillén bland annat föreningens uppkomst, arbetet kring att framställa ett standar²⁴ för föreningen samt arbetet kring ryttarstatyn som restes på Eksjö torg. Sillén beskriver även hur den ceremoniella verksamheten sett ut sedan föreningens start.²⁵ I det andra kapitlet som behandlar föreningens arbete efter 1975, beskriver Einarsson bland annat den ceremoniella verksamheten, samarbeten, ryttaravdelningen, museiverksamheten och föreningens tidskrift, *Smålandsryttaren*.²⁶

Det vetenskapliga historiebuket – Delar av bokens historiebetraktning faller in under det vetenskapliga historiebuket. Detta typ av bruk, där fakta presenteras för att undersöka hur något var faller under kategorin vetenskapligt historiebuket. Det vetenskapliga historiebuket tjänar behovet av att upptäcka och rekonstruera. Man vill få svar på hur något egentligen var. Källkritik är en viktig

²² Berggren: Förord

²³ Informanten

²⁴ Fana/flagga

²⁵ Sillén 2014:518–528

²⁶ Einarsson 2014:530–544

komponent i det vetenskapliga historiebruket, användarens syfte är att uppnå en sanning, att granska och ifrågasätta tidigare fakta om ämnet.²⁷ Det är vanligast att denna typ av historiebruk faller på forskarsamhället. Vilket så är fallet, då historiker såsom bland annat Alf Åberg deltagit framställningen av boken.²⁸ Boken uppvisar såväl källkritik, den rekonstruerar och den utgår från forskarsamhället. Alltså är den ett exempel på vetenskapligt historiebruk.

Existentiellt historiebruk - Boken faller in här då den genom en grundlig redovisning av regementets historia fyller människors behov av att minnas. Den fungerar så att människor ska få kunskap om regementets historia och på så sätt försäkras om att minnet av regementet förblir dokumenterat och inte faller i glömska. Informanten säger att syftet med boken var just att sprida kunskap och dela historiebeskrivningen. På så sätt kan minnet säkras då historien finns dokumenterad.

Ideologiskt historiebruk - Att framställa denna bok kan tolkas som att föreningen vill lyfta fram en historia som de upplever inte framhålls i den utsträckning den bör. Genom boken kan man legitimera sin hängivelse till föreningen genom att påvisa en lång militärtradition i staden.

Politiskt-pedagogiskt historiebruk – Boken innehåller en historiebeskrivning från regementets start till dess nedläggning. Men det är omöjligt att återge en exakt historiebeskrivning om hur historien var då det inte finns belägg för allt. Det är omöjligt för författare att veta till exempel vad soldaterna tyckte och kände. Därför går det knyta boken till denna typ av historiebruk. Boken erbjuder en förenklad bild av hur historien var.

Kommersiellt historiebruk - Bokens första upplaga från 1975 sålde slut och föreningen beslutade då att publicera en andra reviderad upplaga. Det kommersiella historiebruket blir därför relevant att ta upp här då föreningen genom försäljning av boken tjänar pengar på grund av denna typ av historiebruk. Informanten menar dock att syftet med publiceringen av boken i första hand var på grund av att sprida kunskap om historien och att föreningen i princip säljer boken till självkostnadspris vilket gör att den ekonomiska vinningen är mycket marginell.

3.1.2 Smålandsryttaren är den tidskrift föreningen publicerat sedan 1928 då det första numret utkom. Tidningen har kontinuerligt publicerats med fyra nummer per år förutom under andra

²⁷ Wendell 2012

²⁸ Åberg, 2014

världskriget. I tidskriften publiceras nyheter om föreningens arbete, vad som planerats och genomförts. Tidningen är gul med rubriken ”Smålandsryttaren” i rött. År 1686 utfärdade Karl XI en förordning gällande kompanistandaret som fortsatte att gälla fram till dess att regementet lades ner, i förordningen stod det: ”på guhl bottn, ett rödt leijon med uppräckt hufwud fattandes med framfötterne en oprest Spänd Ståhl båga med pålagd Skiächta...”.²⁹ Detta kom att bli Smålands vapen och det är det än idag, och gult och rött har alltså sedan flera hundra år tillbaka varit regementets färger. På framsidan finns även ”smålandsryttaren”, den figur som står staty på Eksjö torg. Längst ned på sidan återfinns slogan ”Vi för traditionen vidare”.³⁰ I tidningen finns informativa artiklar om regementets historia och de människor som verkade där och då. Artiklarna ger läsaren en större inblick i historiens händelser och hur det var att leva då. Upplagorna ger även läsaren information om kommande händelser. Tidningen är sorterad under utbildningskultur då läsaren erhåller fakta och information om regementstiden och hur människor och hästar levde då. Den erbjuder texter om självupplevda händelser såsom återberättade artiklar utifrån fakta. Tidningen har i mångt och mycket sett likadan ut sedan den började publiceras 1928. Föreningen har alltså sedan start haft en tydlig bild för hur tidningen ska vara utformad och vad innehållet ska vara och det blir tydligt hur viktigt det är för föreningen att hålla traditionen vid liv.

Det vetenskapliga historiebruket – Delar av tidningen *Smålandsryttaren* syftar till att berätta hur något var vilket görs genom faktaartiklar. Genom presentation av historiska artiklar och faktiska brev som material kan det vetenskapliga historiebruket legitimeras, särskilt då syftet med att publicera dessa är att informera och upplysa om hur det en gång var.

Det existentiella historiebruket - Tidningen fungerar som en kanal mellan medlemmarna. Där de genom denna håller kontakt och försäkras sig om att minnet av regementet inte faller i glömskan, detta genom att till exempel publicera historiska artiklar.

Det kommersiella historiebruket – Genom försäljning av tidningen till medlemmar tjänar föreningen pengar på att publicera denna och bruka historien på det vis de gör genom att i tidningen publicera historiska artiklar om regementet etcetera.

²⁹ Törnquist 2014:384

³⁰ Smålandsryttaren 2017

3.2 Populärkultur

3.2.1 Kyrkparaden. Varje år sedan regementets nedläggning vid 1927 arrangerar Föreningen Smålands Husarer de så kallade Husardagarna. Från början var detta bara en endagshögtid men vid 60-årsjubileumet, utvecklades det till att bli en tvådagarshögtid.³¹ Idag går husardagarna till på så vis att föreningen på lördagen håller till på Ränneslätt³² där de genomför kavalleriexercis.³³ Detta innebär att de övar och genomför den kavalleritaktik som historiskt använts vid strid på häst. Föreningen skriver på sin hemsida att det är tack vare tidigare husarers medverkan de idag kan bedriva denna uppvisning. De tidigare husarerna har bidragit med kunskap om hur kavalleriets övningar gick till. Föreningen ser det som viktigt att dessa kunskaper lever vidare och har därför utvecklat ett reglemente för kavalleri som finns att se på hemsidan. Den typ av kavalleri som föreningen idag baserar sin träning på är från 1897.³⁴ På kvällen hålls husarbalen på ”Husarmässen” som är på nuvarande Ing²³⁵. Husarbalen är endast för medlemmar. På söndagen samlas medlemmarna för årsmöte, sedan samlas föreningen vid ryttartorpet³⁶ för kaffe. Därefter är det dags för kyrkparaden. Uppmarschen startar längs Norra Storgatan där hemvärnets musikkår går i täten och standarvakt till häst följer, därefter kommer medlemmar till fots och till sist ryttartroppen. De rider genom staden fram till Eksjö torg där det hålls korum.³⁷ En krans placeras vid ryttarstatyn för att hedra de forna husarerna, avslutningsvis sker en förbimarsch framför ryttarstatyn och standarvakten.³⁸ Efter kyrkparaden samlas ryttare i Vildparken där uppvisning av sabelfäktningsövningar och ryttareexercis.³⁹

3.2.2 Vaktparaden, initierades av hemvärnsmusikkåren 1995 och hålls tio gånger per sommar, med start på midsommarafton. Föreningen Smålands Husarer fungerar som eskort till musikkåren och marscherar genom staden fram till Eksjö torg där det hålls konsert. Marschen fortsätter sedan med ett antal stopp. Årets första vaktparad är tillägnad föreningen Smålands Husarer där de får presentera sin verksamhet. Föreningen bidrar dock med ett antal hästar och uniformerade husarer vid varje vaktparad.

³¹ Smålandsryttaren 2017

³² Ränneslätt är en historisk plats där man övat kavalleritaktik sedan flera hundra år tillbaka.

³³ Stridstaktik

³⁴ Föreningen Smålands Husarer – Reglemente för Smålands Husarer

³⁵ Göta Ingenjörregemente – utbildningsplats för soldater

³⁶ Gammalt husartorp, presenteras vid minneskultur

³⁷ Einarsson 2014:530–531. Korum är militärgudstjänst/fältandakt

³⁸ Föreningen Smålands Husarer - Husardagarna

³⁹ Einarsson 2014:531

Det vetenskapliga historiebruket – När föreningsmedlemmarna tågar genom Eksjö är de klädda i husaruniformer, även hästarna har den utstyrsel de historiskt hade förr. Det vetenskapliga historiebruket går därför applicera på såväl kyrkparaden som vaktparaden då deras utstyrsel visar hur husarerna var klädda förr. Föreningen vill spegla hur husarerna såg ut kring sekelskiftet 1800-1900. Man har då vid sina framträdanden tidsenlig utrustning vad beträffar uniformer, vapen och hästutrustning så långt som möjligt, antingen i original eller i nytillverkning. I vissa tillfällen visas äldre utrustning.

Det existentiella historiebruket - De två paraderna faller under det existentiella historiebruket. Det blir genom paraderna tydligt att det inte bara är viktigt för föreningen att de minns utan att även påminna allmänheten om stadens historia. Föreningens syfte är att upprätthålla minnet av regementshistorien och det blir tydligt genom husardagarnas många evenemang och de båda paraderna. När de tågar genom staden bär de husaruniformer, hästarnas utstyrsel efterliknas hur de såg ut under regementstiden och standaret hålles högt. Det finns inte längre några levande människor kvar som kan minnas regementshistorien men genom paraderna kan man hylla historien och dels få en inblick i vad en husar var och vad det innebar.

3.3 Minneskultur

3.3.1 Ryttnarstatyn.

Statyns uppgift är att minna oss och kommande släkten om det gamla kära regementet... Den bistre, allvarlige kämpen från 1600-talet är för oss alla även den okände ryttern, vem som helst av de smålandsryttare, som under seklernas lopp inom regementet tjänat sin Konung och sitt Fädernesland.⁴⁰

Ovanstående ord sades av föreningsordförande och upphovsman Gilbert Hamilton vid det ceremoniella avtäckandet av statyn på Eksjö torg 1929. År 1927 väcktes först tanken om att låta resa en staty för att hedra minnet av regementet och Smålands husarer. Föreningen lät publicera anslag om behov av ekonomiska bidrag för att möjliggöra detta. Kort efter var pengarna insamlade och konstnären Alfred Ohlson fick i uppdrag att utforma statyn. Statyn är unik då den olik andra ryttnarstatyer inte föreställer någon kunglighet eller adelsman, utan en okänd soldat från 1600-talet.⁴¹

⁴⁰ Föreningen Smålands Husarer - Ryttnarstatyn

⁴¹ Föreningen Smålands Husarer - Ryttnarstatyn

Ryttarstatyn har snart stått på Eksjö torg i 100 år och den har med åren kommit att bli en symbol för Eksjö.⁴² Det råder dock skilda meningar om huruvida statyn borde stå kvar på torget.⁴³⁴⁴ Vissa menar att statyn förespråkar händelser och aktioner som inte är förenligt med dagens värderingar och därför borde tas ner. I ett medborgarförslag inskickat till kommunfullmäktige i Eksjö föreslås att statyn borde flyttas närmare den militära verksamhet som finns i Eksjö då statyn symboliserar något som inte längre finns. Den 30 maj 2013 beslutade kommunfullmäktige följande:

Kommunfullmäktige beslutar, i enlighet med kommunstyrelsens förslag,

att notera att ryttarstatyn på stora torget omfattas av torgets byggnads-minnesförklaring, som innebär att torget inte får bebyggas eller väsentligt förändras, och att flyttning av statyn från torget utgör en väsentlig förändring,

att kommunen inte har för avsikt att begära undantag från byggnads-minnesförklaringen då det inte kan anses finnas några särskilda skäl för detta,

att uttala att det även är kommunens uppfattning att statyns placering på torget är hävdvunnen och utgör statyns utgivna hemvist sedan dess tillkomst 1929, samt

att därmed avslå medborgarförslaget.⁴⁵

Att torget är byggnadsminnesförklarat innebär att det är kulturhistoriskt värdefullt och därför enligt bestämmelser i kulturmiljölagen förklarats som byggnadsminnen, detta göra att det är förbjudet att bygga om eller riva det som förklarats som byggnadsminne.⁴⁶ På grund av detta kan statyn kvarstå och det faktum att kommunen ser statyn som hävdvunnen bådär gott för dess framtid.

Det existentiella historiebruket - I och med statyns centrala position i Eksjö påminns befolkningen kontinuerligt om stadens historia, trots åsikt kring statyns vara och icke-vara skapar den en gemenskap av att vilja minnas eller att vilja glömma. Föreningens syfte med uppförandet av statyn var just att med stolthet minnas historien, vilket är förenligt med majoriteten av Eksjöns åsikter.⁴⁷ Då

⁴² Ibid.

⁴³ Högländsnytt 2013

⁴⁴ Sveriges radio P4 Jönköping 2013

⁴⁵ Eksjö kommunfullmäktigeprotokoll 30 maj 2013

⁴⁶ Nationalencyklopedin - Byggnadsminne

⁴⁷ Sveriges Radio P4 Jönköping 2013

statyn restes i föreningens tidigare skede har den även som symbol att under kyrkparaden minnas forna husarer och medlemmar som gått ur tiden genom nedläggning av krans vid statyn.

Det moraliska historiebruket – Genom resandet av statyn kan det moraliska historiebruket appliceras. Statyn ska föreställa en okänd smålandsryttare under 1600-talet. Detta kan tolkas som en hyllning till alla de som stred för landet i historien. Att inte porträttera en kung eller adelsman är en symbol för detta. Man vill lyfta de alla okända som dedikerade sitt liv till att skydda sitt land.

3.3.2 Museiverksamheten

Föreningen Smålands Husarer bedriver två museiverksamheter. Till Eksjö's militärhistoriska museum har Föreningen Smålands Husarer en fristående del som ägnas husarernas historia. Det mesta som visas här är originalföremål från Kungl. Smålands Husarregemente. Bland det som exponeras är uniformer, vapen i form av handeldvapen och sablar, hästuprustning samt instrument.⁴⁸ Det är föreningen själva som valt vad som ska ställas ut, och informanten berättar att han tycker att det mest relevanta för att representera historien finns utställt i muséet.⁴⁹

Ryttartorpet är den andra museiverksamheten som föreningen har. Det var på initiativ av Carl J:son Bergman som fick torpet flyttat till Eksjö från Vetlanda 1921. Då torpet förändrats något från sitt ursprungliga skick påbörjades ett arbete att återställa torpet till hur det såg ut förr, nya golvplankor, torvtak planterades, mindre fönster etcetera. Många originalmöbler kunde även åter få pryda torpet tack vare Karl August Holmkvist, en man som en gång bott i torpet. Torpet står nu i Eksjö, en viktig del i husarhistorien då man får en större inblick i hur man som soldat bodde. Stugan är sparsamt inredd, med endast de nödvändigaste möblemangen såsom exempelvis säng, bord med stolar, vagga, byrå, soffa och husgeråd.⁵⁰ Detta minnesmärke kan inte beträdas av allmänheten utan en nyckel erfordras för att ha tillgång till stugans innanmäte, däremot kan torpet förevisas vid förfrågan. Ryttartorpet fungerar även som samlingsplats för föreningen, då de dricker kaffe där efter årsmötet som faller in under Husardagarna, detta har gjorts i princip varje år sedan föreningen startade upp sin verksamhet. Därför förblir ryttartorpet ett viktigt minnesmärke för föreningen då den blivit en del av denna årliga ritual.⁵¹

⁴⁸ Föreningen Smålands Husarer – Husarmuséet

⁴⁹ Informanten

⁵⁰ Föreningen Smålands Husarer - Ryttartorpet

⁵¹ Föreningen Smålands Husarer - Husardagarna

Det vetenskapliga historiebruket - Det vetenskapliga historiebruket legitimeras här genom arbetet att porträttera hur det egentligen var under regementstiden. Hur man bodde presenteras genom ryttartorpet. Hur man var klädd, vad man hade för vapen och annan utrustning presenteras i husarutställningen på muséet. De båda representerar viktiga delar för att förstå dåtidens sätt att leva och föra sig och även hur människors värderingar såg ut genom deras levnadssätt.

Det existentiella historiebruket - ”Ett museum är en del av samhällets kollektiva minne.”⁵² I och med utställningar på museum bidrar man till att bibehålla minnet av det som ställs ut. Föreningen vill att allmänheten ska kunna ta del av denna historia, det är inte bara ett arbete för föreningens minnes skull. De tycker att utställningen på Eksjö museum är otroligt viktig för att just allmänheten ska kunna ta del av sin stads historia och på det viset minnas den.

Icke-bruk – Föreningen har genom ett urval bestämt vad som ska exponeras i museiverksamheterna. Detta gör att delar av historien inte presenteras och därför kan ett icke-bruk appliceras på detta bruk av historien.

3.4 Det lokal-ideologiska historiebruket

Föreningens uppgift är att vara en föreningslänk mellan f d Kungl. Smålands Husarregemente, inklusive det tidigare Smålandskavalleriet, och den nuvarande småländska bygden. Huvudsyftet är att vårda och vidmakthålla regementets traditioner och minnen. Syftet är också att vara en kamratförening för medlemmarna.⁵³

Föreningen Smålands Husarer beskriver i ovanstående citat att syftet med föreningen är att vara en länk mellan husarregementet, Smålandskavalleriet och den nuvarande småländska bygden. Detta kan tolkas som att föreningen ser det som en uppgift att upprätthålla det forna regementet och kavalleriets minne och traditioner i den nuvarande småländska bygden. För att jämföra detta till det lokal-ideologiska historiebruket blir det tydligt att denna koppling är en relevant knutpunkt i denna undersökning: Det lokal-ideologiska historiebruket syftar till att marknadsföra ett visst geografiskt område. Detta skapar en samhörighet hos invånare och det geografiska området identifieras med positiva värderingar och egenskaper. Genom föreningens arbete (parader, kavalleriexercis, tävlingar och museiverksamhet, allt som sker offentligt) uppmärksammas samhället på stadens

⁵² Alingsås Tidning 2012

⁵³ Stadgar för Föreningen Smålands Husarer 1995

historia och dess invånare hålls underrättade om traditioner, historiska seder och vikten av att upprätthålla minnet av denna historia. Föreningen förser staden och dess invånare med en identitet som Eksjöbo – en stad med en anrik historia, något att vara stolt över. Då många av de publika framträdanden föreningen gör lockar stor publik, kan man anta att det är något de lyckats med. En viktig aspekt att ta med här är det icke-bruk föreningen med avsikt använder sig av. Regements- och kavallerihistoria som sträcker sig långt bakåt i tiden är en våldsam historia. Då föreningen ägnar sig åt uppvisningar med kavalleriexercis har de gjort ett medvetet val att inte ha någon fiende. När de tränar och visar upp attacker gör de detta mot en ”låtsasfiende”. När de tränade husarer förr i tiden användes uppstoppade uniformer, men sedan föreningens start har man varit överens om att man inte ska uppvisa sådant. Informanten berättar att det finns många reenactment-föreningar som övar krigskonst mot varandra med diverse vapen men att Föreningen Smålands Husarer inte vill ägna sig åt sådant. Han säger att 1600-talets krigskonst inte är förenligt med dagens värderingar och att alla i föreningen varit överens om det sedan början. Det handlar snarare om att man vill hylla sina förfäder, inte svartmåla dem. Detta icke-bruk kan ha fungerat som en framgångssaga för den identitet man vill att medborgarna och stadens historia ska ha.

4. Slutdiskussion

Syftet med denna undersökning är att granska hur Föreningen Smålands Husarer verkar för att bevara minnet av regementshistorien samt hur deras arbete med att bevara minnet kategoriseras i historiebrukstypologin. Resultatet visar att Föreningen Smålands Husarer genom sitt arbete brukar historien på flera olika sätt. Det blir tydligt i analysen att det existentiella, det lokal-ideologiska och det vetenskapliga historiebruket är det som är vanligast förekommande i föreningens arbete. I princip allt arbete som föreningen gör för att bibehålla traditionen och minnet av historien grundar sig i det existentiella historiebruket. Detta bruk grundar sig, i behovet hos människor att minnas historiska händelser. I föreningens tidiga skede bestod medlemmarna endast av personer som varit en del av Husarregementet, denna koppling till det historiska, och att ha varit en del av det torde medföra en stark känsla av gemenskap. Det vetenskapliga historiebruket är viktigt i en historisk förening som denna. För att kunna legitimera sin verksamhet och handlingar krävs att det finns någon historisk kunskap och äkthet bakom, hade detta inte funnits hade föreningen förmodligen inte haft samma tyngd, inte haft samma medlemsantal och auktoritet. Även det lokal-ideologiska historiebruket är relevant i denna undersökning då föreningen som undersöks har ett starkt fäste i Eksjö. Föreningens arbete kan bidra till identitetsskapande hos stadens invånare, liksom Mellquist Danielson presenterar i sin undersökning som beskrivs under avsnittet tidigare forskning.⁵⁴ Det lokal-ideologiska historiebruket syftar just till att vara identitetsskapande, att skapa goda värderingar i staden och att marknadsföra staden med en del av historien. Det är det Föreningen Smålands Husarer genom sitt arbete delvis bidragit med. Fördelen med föreningens arbete är att de genom sina parader genom centrala Eksjö lockar en stor bred publik, inte bara historieintresserade. Enligt informanten är arrangemanget uppskattat av människor i alla åldrar, förutom Eksjös befolkning reser människor utifrån till Eksjö för att få ta del av evenemanget. Att uppföra dessa evenemang kan vara en framgångssaga för föreningen, befolkningen får lov att se imponerande uppvisningar och enligt informanten lockas medlemmar inte bara på grund av historieintresse men även för hästintresse. Mellquist Danielson skriver i sin undersökning att föreningar som utövar någon form av historiebruk oftast lockar den äldre generationen men Föreningen Smålands Husarer har ryttare som är födda under 2000-talet. Möjligheten att locka yngre medlemmar bådär gott för föreningens framtid. Eskilsson, vars doktorsavhandling presenteras i tidigare forskning, poängterar betydelsen av personligt engagemang för att upprätthålla dessa ideella föreningar och menar att dessa bidrar till ökad gemenskap i lokalsamhället.⁵⁵

⁵⁴ Mellquist Danielson, 2016

⁵⁵ Eskilsson, 2008

De moraliska, ideologiska, politisk-pedagogiska och kommersiella historiebruken samt icke-bruk är inte lika applicerbara som de ovan nämnda men kan ändå på enstaka källmaterial appliceras. Att alla historiebruk i Karlssons historiebrukstypologi kan appliceras på föreningens arbete visar på hur brett föreningens arbete är. De brukar historien på många olika sätt och detta kan kanske vara en del i den framgång föreningen ändå har, den har varit verksam i snart 100 år och lockar medlemmar i alla åldrar.

Det lokal-ideologiska historiebruket presenteras i ett stycke för sig då det generellt kan appliceras på hela föreningens arbete och syfte. I både Eskilssons och Danielsons undersökningar som presenteras i tidigare forskning påpekas relevansen för lokala föreningars arbete påverkan av identitetsskapande hos befolkningen. Så är även fallet i Eksjö. Föreningen Smålands Husarer erbjuder befolkningen i Eksjö en identitet genom att presentera historien genom sitt arbete. En vidare undersökning om vare sig befolkningen vill identifiera sig med den eller inte kan fungera som en utgångspunkt till vidare forskning i ämnet.

För vidare forskning är det varit intressant att fördjupa undersökningen av ideella föreningars betydelse för historieuppfattningen. Vad jag har blivit medveten om vid samtal med informanten är att kommunen och andra aktörer såsom muséet inte är lika engagerade att hålla historien vid liv. Informanten berättar att muséet borde disponera mer plats till den nästan 400 år långa husarhistorien. Han säger även att muséet planerar på att lägga ned den hela nuvarande militärkulturhistoriska avdelningen i syfte att integrera den i det stadshistoriska vilket kommer bidra till betydligt mindre utrymme för det militärhistoriska. Informanten är bestört över detta och vet inte vart alla artefakter ska få plats. Man skulle eventuellt kunna ha det på en annan plats, problemet blir då är att det inte blir tillgängligt för allmänheten. Vid besök på muséet noterades att de hade flera stora konstutställningar men att husarhistorien prioriterades till en liten källarlokal. En vidare undersökning gällande kommuner och andra institutioners engagemang i att bevara historien hade därför varit en relevant fortsättning. Detta ansvar ligger främst på ideella föreningar, vad skulle ske med minnet av historien om dessa upphörde att existera? Mellquist Danielson som presenteras i tidigare forskning påvisar hur ideella föreningar i Malung arbetet för att upprätthålla minnet av Malungs guldålder. Han beskriver hur engagemanget från kommunen sviktat över tid, något jag uppfattat är likadant i Eksjö. Han beskriver även att anledningen till att ideella föreningar finns och fortsätter existera är på grund av behovet av att fortsätta minnas och detta är då möjligt genom föreningarna. Att göra en undersökning vad gäller föreningars betydelse för historien generellt, utan att fokusera på enskilda föreningar och platser hade därför varit relevant.

Rubriken till denna uppsats ”Bort rida Smålands ryttare. Det förflutnas skuggor jaga förbi.”⁵⁶ är hämtad från Föreningen Smålands Husarers bok där de skriver om husarregementets nedläggning. I samband med detta publicerar Torgny Segerstedt en avskedsartikel hyllande husarregementet i tidningen Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning. Där denna uppsatsitel är de sista meningarna i artikeln. Valet av denna rubrik kom i och med att jag tycker att den kan kopplas till förenings syfte och denna uppsats resultat. Föreningen arbetar för att bibehålla minnet av historien och detta blir tydligt i resultatdelen där det existentiella historiebruket är vanligt förekommande i föreningens arbete. Bort rida Smålands ryttare. Det förflutnas skuggor jaga förbi. Något som kan komma ske om föreningen inte fortsätter att vårda sin historia, minnet försvinner då. Om föreningen fortsätter att arbeta för att bibehålla minnet kan Smålands ryttare komma att förbli. Det ska poängteras att detta gäller all historia och vikten vid att minnas är viktigt för människans identitetsskapande. Vi får för Eksjö och historiens relevans hoppas att ”Detta regementes stora, ärofulla, glänsande minnen skola aldrig dö, så länge ett självständigt Sverige finnes”⁵⁷

⁵⁶ Segerstedt 2014:227

⁵⁷ Sillén 2014:522

5. Källor

Litteratur

Åberg, Alf. Smålands ryttare. I Kungl. Smålands Husarregementes historia, Föreningen Smålands Husarer (red.), 15-144. 2 uppl. Mjölby: Atremi AB, 2014.

Föreningen Smålands Husarer. Föreningen Smålands Husarer.

<http://smalandshusarer.se/föreningen%20smålands%20husarer.html> (Hämtad mellan 2019-04-15 och 2019-05-20)

Dybelius, Anders. *Ett hållbart minne – Historiebruk kring Georg Carl von Döbeln 1848-2009*, Göteborg universitet: institutionen för historiska studier, 2012.

Karlsson, Klas-Göran. Historiedidaktik: begrepp, teori och analys, i Karlsson, Klas-Göran och Zander, Ulf, *Historien är nu – En introduktion till historiedidaktiken*, Lund: Studentlitteratur, 2009.

Mellquist Danielson, Bente. *Malungsbors historiebruk: Kollektivt användande av historia i det offentliga*. Examensarbete., Högskolan i Dalarna, 2016.

Eskilsson, Anna. *På plats i historien: Studier av hembygdsföreningar på 2000-talet*. Diss., Linköpings universitet, 2008.

Berggren, Rolf. Förord – Andra upplagan. I Kungl. Smålands Husarregementes historia, Föreningen Smålands Husarer (red.), 2 uppl. Mjölby: Atremi AB, 2014.

Af Sillén, Lars. Föreningen Smålands Husarer. I Kungl. Smålands Husarregementes historia, Föreningen Smålands Husarer (red.), 518-528. 2 uppl. Mjölby: Atremi AB, 2014.

Einarsson, Eibert. Föreningen Smålands Husarer efter 1975. I Kungl. Smålands Husarregementes historia, Föreningen Smålands Husarer (red.), 530-544. 2 uppl. Mjölby: Atremi AB, 2014.

Törnquist, Leif. ”Guhlt medh leijon och båga” – Det småländska kavalleriets standar. I Kungl. Smålands Husarregementes historia, Föreningen Smålands Husarer (red.), 379-395. 2 uppl. Mjölby: Atremi AB, 2014.

Smålandsryttaren. Föreningen Smålands Husarer. Eibert Einarsson (red.), Nr 2-3 okt. 2017.

Smålandsryttaren. Föreningen Smålands Husarer. Ivar Jarl (red.), Nr 1-2, 1929.

Föreningen Smålands Husarer. Reglemente för Smålands Husarer. <http://smalandshusarer.se/reglemente%20för%20smålands%20husarer.html> (Hämtad mellan 2019-04-15 och 2019-05-20)

Föreningen Smålands Husarer. Husardagarna. <http://smalandshusarer.se/Husardagarna.html> (Hämtad mellan 2019-04-15 och 2019-05-20)

Föreningen Smålands Husarer. Rytтарstatyn. <http://smalandshusarer.se/ryttarstatyn%20i%20eksjö.html> (Hämtad mellan 2019-04-15 och 2019-05-20)

Smålands Husarregemente. 2019-02-07. Wikipedia. https://sv.wikipedia.org/wiki/Smålands_husarregemente (Hämtad 2019-05-20)

Larsson, Olle. Försvarsbeslutet 1925. *Militärhistoria.se*. 2011-09-09. <https://militarhistoria.se/1900-tal/forsvarsbeslutet-1925>

Höglandsnytt. Vill flytta rytтарstatyn från torget – ”Eksjö inte längre militärstad”. 2013-02-07. <http://www.hoglandsnytt.se/vill-flytta-ryttarstatyn-fran-torget-eksjo-inte-langre-militarstad/> (Hämtad 2019-05-13)

Sveriges Radio. Historiker vill få bort staty. 2013-04-30. <https://sverigesradio.se/sida/grupp-sida.aspx?programid=91&grupp=3635&artikel=5520153> (Hämtad 2019-05-13)

Byggnadsminne. *Nationalencyklopedin*. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/byggnadsminne> (Hämtad 2019-05-10)

Föreningen Smålands Husarer. Husarmuséet. <http://smalandshusarer.se/husarmuseet.html> (Hämtad mellan 2019-04-15 och 2019-05-20)

Föreningen Smålands Husarer. Rytтарtorpet. <http://smalandshusarer.se/ryttartorpet.html> (Hämtad mellan 2019-04-15 och 2019-05-20)

Wendell, Joakim. Historiebruk. Historia123. 2012-07-06. <https://www.historia2.se/historia123/?p=1065> (Hämtad 2019-05-14)

Eksjö kommunfullmäktigeprotokoll 30 maj 2013

Stadgar för Föreningen Smålands Husarer 1995

Alingsås Tidning. Vad är ett museum? 2012-02-03. <https://www.alingsastidning.se/2012/02/vad-ar-ett-museum/> (Hämtad 2019-05-15)

Segerstedts, Torgny. ”Smålands ryttare”. I Kungl. Smålands Husarregementes historia, Föreningen Smålands Husarer (red.), 224-228. 2 uppl. Mjölby: Atremi AB, 2014.

Källor

Föreningen Smålands Husarer. Husarmuséet. <http://smalandshusarer.se/husarmuseet.html> (Hämtad mellan 2019-04-15 och 2019-05-20)

Föreningen Smålands Husarer. Ryttnarstatyn. <http://smalandshusarer.se/ryttarstatyn%20i%20eksjo.html> (Hämtad mellan 2019-04-15 och 2019-05-20)

Föreningen Smålands Husarer. Husardagarna. <http://smalandshusarer.se/Husardagarna.html> (Hämtad mellan 2019-04-15 och 2019-05-20)

Smålandsryttaren. Föreningen Smålands Husarer. Eibert Einarsson (red.), Nr 2-3 okt. 2017.

Einarsson, Eibert. Föreningen Smålands Husarer efter 1975. I Kungl. Smålands Husarregementes historia, Föreningen Smålands Husarer (red.), 530-544. 2 uppl. Mjölby: Atremi AB, 2014.

Föreningen Smålands Husarer. Föreningen Smålands Husarer. <http://smalandshusarer.se/föreningen%20smålands%20husarer.html> (Hämtad mellan 2019-04-15 och 2019-05-20)

Föreningen Smålands Husarer. *Kungl. Smålands Husarregementes Historia*. 2 uppl. Mjölby: Atremi, 2014.